

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8698/2023
05.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., као правног следбеника пок. ББ, бив. из ..., чији је пуномоћник Бојан Ановић, адвокат из ..., против туженог Града Ваљева, кога заступа заједничко Правобранилаштво Града Ваљева и Општина Лајковац, Љиг, Мионица и Осечина, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 509/21 од 09.03.2022. године, у седници одржаној 05.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против преиначујућег дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж 509/21 од 09.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1140/20 од 17.12.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор недостатка правног интереса за подношење тужбе. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилца ББ имацац права коришћења на к.п.бр. .. КО Дивчибаре – градско грађевинско земљиште, Ул. ..., површине 9 ари 79 м2, уписана у ЛН бр. .. КО Дивчибаре, што је тужени дужан да призна и трпи да се по основу пресуде изврши упис права коришћења на тој парцели у корист тужилце. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужилци на име трошкова поступка исплати износ од 63.460,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж 509/21 од 09.03.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосновану жалбу тужене и потврдио решење из става првог изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 1140/20 од 17.12.2020. године. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Ваљеву П 1140/20 од 17.12.2020. године, у ставу другом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужилце ББ из ..., којим је тражила да се утврди да је имацац права коришћења на к.п. бр. .. КО Дивчибаре – градско грађевинско земљиште, Ул. ..., површине 9 ари 79 м2, уписана у ЛН бр. .. КО Дивчибаре, што је тужени дужан да призна и трпи да се по основу пресуде изврши упис права коришћења на тој парцели у корист тужилце. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става трећег изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 1140/20 од 17.12.2020. године, тако што је

обавезана тужила да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 21.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Самоправна интересна заједница за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево је расписала конкурс под бр. 01-1825/3-79 од 21.11.1979. године, за давање на коришћење неизграђеног грађевинског земљишта заинтересованим лицима ради изградње индивидуалних викендица на подручју туристичког места Дивчибаре. Решењем Самоуправне интересне заједнице за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево бр. 01-2001/1-79 од 13.12.1979. године, дато је ББ из ... (правни претходник тужиоца), на коришћење градског грађевинско-неизграђено земљиште и то кат.парц.бр. .. КО Дивчибаре, у површини од 0.10.20 ха, тако што је у диспозитиву решења наведено да се наведено земљиште даје новом кориснику ради подизања излетничке куће и не може се користити у друге сврхе. Нови корисник је дужан да кућу подигне у року од две године од дана доделе земљишта на коришћење. На основу тог решења између самоуправне интересне заједнице за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево и ББ из ... је закључен под бр. 01-2001/2-79 27.12.1979. године уговор који за предмет има давање на коришћење неизграђеног грађевинског земљишта кат.парц. ..., тако што је у члану 1. наведено да самоуправна интересна заједница за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево даје ББ из ... на коришћење неизграђено грађевинско земљиште кат.парц. .. у КО Дивчибаре у површини од 0.10.20 ха, као најповољнијем понуђачу на конкурс од 20.11.1979. године. Чланом 2.уговора, земљиште из става 1. тог уговора дато је новим корисницима ради изградње излетничке викенд куће, а по решењу извршног одбора самоуправне интересне заједнице за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево бр. 01-2001/1-79 од 19.12.1979. године. На основу одредбе члана 5. тог уговора, уговарач ББ из ... се, као нови корисник земљишта, обавезала да ће у року од две године од дана доделе земљишта на коришћење изградити излетничку викенд кућу у свему према условима које одреди урбанистичка служба Завода за урбанизам Ваљево. Неспорно је да ББ на предметној парцели није изградила излетничку кућу. Решењем Републичког геодетског завода - Службе за катастар непокретности Ваљево бр. 952-02-4-013-8356/2018 од 14.10.2020. године, одбијен је захтев за упис на основу уговора бр. 01-2001/2-79 од 27.12.1979. године Општине Ваљево и решења бр. 01-2001/1-79 од 13.12.1979. године Општине Ваљево, јер су исти достављени у невереној копији.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, применом одредбе члана 28. Закона о основама својинско-правних односа, јер је закључио да тужила има савесну државину предметне парцеле,

почев од 1979. године, па су испуњени услови за стицање права коришћења путем одржаја, рачунајући од ступања на снагу измена Закона о основама својинско-правних односа ("Службени лист СРЈ", бр. 29/96 од 1996. године).

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиље за утврђење права коришћења на предметној парцели одбио, налазећи да, у конкретном случају, из доказа које је тужиља (првни претходник тужиоца) сама приложила, произлази њена несавесност, с обзиром на чињеницу да је била упозната са сврхом давања земљишта на коришћење. С тим у вези, другостепени суд је закључио да је по правноснажном и коначном решењу донетом у управном поступку 13.12.1979. године, тужиљи престало право коришћења парцеле протеком две године, јер у том року, утврђеном у правноснажном решењу и уговору, није изградила, нити извела радове на изградњи излетничке куће ради које јој је право коришћења земљишта и било уступљено, нити је такву кућу изградила до дана подношења тужбе. Због тога другостепени суд закључује да није испуњен кумулативно прописани услов за стицање права својине одржајем (савесност државине), сагласно одредби члана 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Стицање права својине одржајем прописано је одредбом члана 28. Закона о основама својинско-правних односа, тако што савестан стицалац непокретне ствари на коју други има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година (став 4.). Савесност државине се претпоставља на основу одредбе члана 72. став 3. истог Закона.

Обележја права својине су: апсолутност, јер делује према свима, што подразумева и овлашћење следовања; јединственост, јер је везано за једног субјекта; једноврсно, јер се овлашћења из права својине не могу делити између различитих субјеката, тако што би један имао право држања, други право коришћења а трећи право располагања; рекадентност, што значи да се право својине враћа поново у пуни опсег када престану терети који су на њему постојали (хипотека, службеност итд.); независност, која значи да титулар права самостално остварује овлашћење из права својине; незастаривост, зато што се на право својине не може да примени институт застаревања.

Право коришћења је сегмент садржаја права својине, поред права држања ствари и права располагања предметом права својине. За стицање права власништва одржајем неопходна је савесна државина, која подразумева да држалац не зна или не може да зна да ствар коју држи није његова. Овде то није случај, јер је правни претходник ревидента знала да јој је предметна парцела дата "ради подизања излетничке куће и не може се користити у друге сврхе", уз обавезу да у року од две године од дана доделе земљишта на коришћење изгради излетничку кућу. Право својине подразумева неограничено коришћење свом титулару, у границама прописаним позитивним законодавством, што овде није случај, јер је правном претходнику ревидента предметно земљиште дато за одређену сврху (подизање излетничке куће), па се овде не ради о праву коришћења које има атрибуте права својине (држање, коришћење и располагање предметом права својине). С тим у вези

нема услова за аналогну примену одржаја у погледу могућности стицања права коришћења на предметној парцели мимо граница одређених решењем Самоуправне интересне заједнице за управљање грађевинским земљиштем Општине Ваљево бр. 01-2001/1-79 од 13.12.1979. године, којим је то право правном претходнику ревидента признато. Због тога ревидент неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић**